

AZƏRBAYCAN DÖVLƏT AQRAR UNİVERSİTETİ
Maliyyə və iqtisadi nəzəriyyə kafedrası

Pul və banklar
(5 kredit (AKTS))

Müəllim haqqında məlumat

Müəllim: Nəbiyeva Şəlalə Nürəddin qızı

Kafedra: Maliyyə və iqtisadi nəzəriyyə kafedrası, 1-ci mərtəbə, 125

İş nömrəsi:

Mob 050 331 31 41

İş saatları: 8 00 – 16 00

E-mail: wnabiyeva@bk.ru

Müəllim əvvəlcədən tələbələrə elektron poçtla məlumat verəcək və ya iş vaxtının yenidən təyin edilməsi zərurəti yarandıqda bu barədə məlumat verəcəkdir.

Bu sillabus kursa aid olan bütün praktiki aspektləri, tələbləri və müddətləri əhatə edən əsas sənəddir. Sənəd tələbələr tərəfindən alındıqdan dərhal sonra hərtərəfli oxumalı və semestr ərzində bu sənədin tələblərinə əməl edilməlidir.

Tələbələr WhatsApp qrupu və ya tələbələrin e-poçt qrupu vasitəsilə müəllimlə əlaqə qura bilərlər. Bu e-poçt ünvanı, elektron məlumatların ötürülməsi üçün tələb olunur, burada tələbələr müəllim tərəfindən təqdim oluna fənləəlaqəli informasiyalarla tanış ola bilərlər.

Koronavirus pandemiyası səbəbindən bütün dərslər praktik olaraq onlayn Microsoft Teams platforması vasitəsi ilə keçiriləcəkdir.

Kurs cədvəli

Dərslər aşağıdakı zamanlarda əyani formada auditoriyalarda keçiriləcəkdir.

Çərşənbə: 10:10-11:50(mühazirə)

Fənnin təsviri

“Pul və banklar” fənninə tədris planında 60 saat nəzərdə tutulmuşdur.

Müasir dövrdə pul və bank münasibətlərinin rolu daha da artır. Əmtəə- pul münasibətlərinin və pulun rolunun getdikcə artdığı şəraitdə pul və bank sistemi iqtisadi bölmədə dövlətin iqtisadi siyasətinin reallaşdırılmasının mühüm alətinə çevrilmişdir. Pul bir neçə vəzifəni yerinə yetirməklə gəlirlərin və məhsulların dövranı prosesində, habelə dövlətlər arasındakı iqtisadi münasibətlərdə vasitəçilik edir.

Müxtəlif dövrlərdə yaşamış alimlərin tədqiqatlarına, rəsmi dövlət sənədlərinə nəzər saldıqda bank haqqındakı müxtəlif fikirlərin mövcud olmasının səbəbini məhz bankın təsərrüfatdakı təyinatı və çoxşaxəli fəaliyyəti ilə bağlı olduğunu şahidi oluruq. Hal- hazırda banklar həddən artıq əməliyyatlar yerinə yetirirlər. Banklar təkcə pul dövriyyəsinə təşkil etmək və kreditləşməni həyata keçirmək deyil, eyni zamanda iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinin və ayrı- ayrı layihələrinin maliyyələşməsi, sığorta işlərinin aparılması, qiymətli kağızların alqı- satqısı, vasitəçilik əməliyyatlarının həyata keçirilməsi, əmlakın idarə edilməsi, məsləhət xarakterli işlərin aparılması, irimiqyaslı layihələrin müzakirəsi, bazarların öyrənilməsi və sair fəaliyyət növləri ilə də məşğul olurlar.

Müasir dövrdə dünya ölkələri arasında iqtisadi əlaqələr, o cümlədən valyuta-bank münasibətləri getdikcə genişlənir və təkmilləşdirilir. Bu baxımdan iqtisadçı mütəxəssislərin pul- bank münasibətlərinin təşkili qaydalarını əhatəli bilmələri tələb olunur.

Planlaşdırılan təlim nəticələri

Tədris proqramında pulun zəruriliyi və meydana gəlməsi, təkamülü, funksiyaları, müasir dövrdə pulun mahiyyəti, funksiyaları və rolu, pul kütləsi,

pulun emissiyası, nağdı və nağdsız pul dövriyyəsi, inflyasiya və pul islahatları, bankların yaranması, mahiyyəti və zəruriliyi; funksiyaları, iqtisadiyyatda rolu; bank sistemi; Mərkəzi Bankın rolu və funksiyaları; kommersion bankları və sair məsələlərin öyrənilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Fənni öyrəndikdən sonra gələcək mütəxəssis pul və onun idarə edilməsi, həmçinin bank üzrə fəaliyyət göstərməyi bacarmalıdır.

Digər mövzularda fəsil beynəlxalq valyuta - kredit münasibətlərinə həsr edilir. Bu fəsildə Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq iqtisadi əlaqələri, valyuta kursu və onun müəyyən edilməsi, valyuta kursunun növləri, valyuta bazarı, valyuta ehtiyatları, beynəlxalq hesablaşmalar, tədiyyə balansı, onun aktiv və passivliyi, beynəlxalq kredit, onun formaları və növləri, beynəlxalq maliyyə - kredit təşkilatları, onların vəzifələri, rolu və əhəmiyyəti kimi məsələlərə aydınlıq gətirilir.

Tələbə fənni öyrənərkən aşağıdakıları bilməlidir: tələb olunan təlimatı materiallar və normativ hüquqi sənədlər, təhlil problemləri və müasir metodika, statistik məlumatların mənbəyi, kreditlərin dövriyyəliyi və səmərəliliyi, əmanət və pul,

S/s	Mövzuların adı	Cəmi	O cümlədən
-----	----------------	------	------------

biznes-planlar, pul kredit siyasəti, təhlil etmək üçün tələb olunan statistik göstəricilər və hesablama metodikasını.

Fənnin proqramı və həftələr üzrə bölünməsi

			Müha- zirə	Semi-nar və təcrübə
1	Pulun zəruruliliyi, mahiyyəti və rolu	4	2	2
2	Pul sistemi və onun əsas tipləri	4	2	2
3	Pul tədavülü	4	2	2
4	İnflyasiya və pul islahatları	4	2	2
5	Ödəniş sistemləri	4	2	2
6	Banklarda kredit əməliyyatlarının aparılması strategiyası	4	2	2
7	Kommersiya banklarının yaradılması, passiv əməliyyatları və resursların formalaşması	4	2	2
8	Bankın müştərilərlə qarşılıqlı münasibətlərinin tənzimlənməsi	8	4	4
9	Kommersiya banklarının gəlirləri, xərcləri və mənfəət	4	2	2
10	Kreditin qaytarılma təminatı	4	2	2
11	Bank məhsulları və xidmətləri bazarının ümumi xarakteristikası	4	2	2
12	Bankların investisiya əməliyyatları	4	2	2
13	Qızıl bazarının məzmunu və funksiyaları	4	2	2
14	Qiymətli kağızlar bazarında törəmə maliyyə alətlərinin xarakteristikası	4	2	2
CƏMI :		60	30	30

Fənn üçün 60 saat (5 kredit) verilir. Fənn 15 həftəlik bir semestr ərzində tədris olunmaq üçün hazırlanmışdır. Hər həftədə 2 saat müəhazirə və hər həftə 2 saatlıq seminar var.

Fənnin tematik təqvim

Mühazirənin quruluşu

Mühazirə müddəti 90 dəqiqə onlayn olaraq planlaşdırılır. Mühazirə zamanı mövzu ilə bağlı qeydlər etmək tələbələrin məsuliyyətidir. Mühazirənin elektron versiyası müəllim və ya universitetin veb saytından əldə edilə bilər.

Mühazirə zamanı slayd materiallardan tez-tez istifadə ediləcəkdir. Eyni zamanda, çətin mövzu Microsoft Teams vasitəsilə hərtərəfli müzakirə ediləcək, aydınlaşdırılacaq və izah ediləcək. Mühazirə zamanı tələbələr mühazirəçidən qeyri-müəyyən olan materialı təkrarlamasını və / və ya aydınlaşdırmasını tələb edə bilərlər. Hər bir mövzu üzrə ədəbiyyatın müvafiq siyahısı tədris proqramının son hissəsində verilmişdir. Bundan əlavə, tələbələrin internet resurslarından istifadə etmələri məsləhətdir.

Mövzuya ayrılan saatların 25% -dən çoxunda iştirak etməyən tələbələr imtahana buraxılmırlar (Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 24 dekabr 2013-cü il tarixli, 348 nömrəli qərarı).

Seminar

Seminar mövzuları və istifadə olunan ədəbiyyat siyahısı əvvəlcədən tələbələrə təqdim ediləcəkdir. Hər seminar üçün iki saat vaxt verilir. Seminarın əvvəlində tələbələrin nəzəri bilikləri təsdiqlənəcəkdir. Hər bir tələbə verilən suallara cavab verməli və mövzunu və onun əsas məntiqini başa düşdüyünü nümayiş etdirməlidir. Cavablar əzbərlənərsə və səthi olarsa, tələbənin fənni mənimsəmədiyi hesab olunur.

Hər tələbədən mövzu ilə əlaqəli bir təqdimat hazırlamaq tələb olunur. 10-15 dəqiqəlik təqdimatlar əvvəlcədən hazırlanmalıdır. 10-15 slayddan ibarət ola bilər. Təqdimatın sonunda nəticələri ümumiləşdirmək lazımdır. Təqdimatdan sonra mövzu bütün auditoriya tərəfindən müzakirə olunur. Tələbələrə əhatə olunan mövzu ilə bağlı test sualları da təqdim olunur. Tələbələr hər dərstdə sual cavabda aktiv iştirak etməli, mövzunu sərbəst, aydın, ardıcıl danışmağı bacarmalıdır.

Fənnin proqramı və həftələr üzrə bölünməsi

Tələbələr üçün tövsiyələr: Tələbələr auditoriyada fəal iştirak etməyə, sual verməkdən, fikirlərini bildirməkdən və səhv etməkdən çəkinməməlidirlər.

Sərbəst işlər

Fərdi tapşırıqlar müəllim tərəfindən təyin olunmuş vaxtda təqdim edilməlidir. Fərdi tapşırıqlar iki səhifədən az olmamalıdır. Fərdi tapşırıqlar tələbənin fəslə tam başa düşdüyü zaman qəbul edilir. Əks təqdirdə, tapşırıq qəbul edilmir və ümumi baldan çıxılır. Fərdi tapşırıqların gec təqdim edilməsi qəbul edilmir və qiymətləndirilmir. Bununla birlikdə, növbəti ayın balları hesablanarkən, yuxarıdakı şərtlər daxilində fərdi tapşırıqlar yenidən təqdim edilə bilər.

Bundan əlavə olaraq, ədəbiyyat icmal, qrup və ya fərdi şəkildə təqdimatlar, sorğu və müəllimin müəyyənləşdirdiyi digər formada aparıla bilər.

İmtahan

İmtahan beş sualdan ibarət olacaqdır. Təqdim olunan bal dəyişdirilə bilməz (mexaniki və ya mövzunun hesablanmasında səhvlər istisna olmaqla). Verilən imtahan balı ilə razılaşmırsınızsa, bu məqsədlə Universitet tərəfindən yaradılan Apelyasiya komissiyası şikayət edə bilərsiniz. Apelyasiya komissiyası şikayətinizi əsaslı hesab edərsə, sizə yenidən imtahan vermək imkanı verilə bilər.

Qiymətləndirmə

Kurs qiymətləri aşağıdakı cədvəldə qeyd edildiyi kimi dərslə davamiyyət, fərdi tapşırıqlar, seminar balları və buraxılış imtahanı balları ilə müəyyən ediləcək:

Fəaliyyət növü	Maksimum qiymətləndirmə	Yekun qiymətləndirmənin %-i
Dərsə davamiyyət	10 bal	10%
Fərdi tapşırıqlar (10 mövzu)	Hər sərbəst işə 1 bal	10%
Seminar nəticələri	30 bal	30%
İmtahan imtahan nəticəsi	50 bal	50%
Yekun kurs balı	100 bal	100%

Tövsiyə olunan ədəbiyyat

1. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bank haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu Bakı 1996 (əlavə və dəyişikliklərlə)
2. "Azərbaycan Respublikasında Banklar haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu" Bakı 1996 (əlavə və dəyişikliklərlə)
3. Valyuta tənzimi haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunu Bakı 1994 (əlavə və dəyişikliklərlə)
4. "Bank kapitalının və onun adekvatlığının hesablanması Qaydaları" Bakı 2003-cü il
5. Banklarda korporativ idarəetmə standartları Bakı 2004
7. Banklarda kreditlərin verilməsi qaydaları Bakı 2008
8. Banklarda risklərin idarə olunması haqqında qaydalar Bakı 2013
9. Bankların likvidliyinin idarə olunması haqqında qaydalar Bakı 2009
10. Valyuta tənzimi haqqında AR Mərkəzi Bankının qaydaları Bakı 2016
12. Nağd pul dövriyyəsi və nağdsız ödənişlər haqqında AR Mərkəzi Bankının qaydaları Bakı 2016
13. Chartered Institute Management Accountant. İslamic Banking and Takaful products. Dərs vəsaiti. London 2013-cü il
14. Beynəlxalq Maliyyə İnstitutlarının rəsmi internet səhifələri.
15. "Auditor xidməti haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu" Bakı 1994
16. "Qiymətli kağızlar haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu" Bakı 1998
17. "Lizinq xidməti haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu" Bakı 1994
18. M.M, Bağırov "Banklar və bank əməliyyatları" Bakı 2003
19. Ş.Ə. Abdullayev, N.N. Xudiyev "Kommersiya banklarında kredit resurslarının təşkili və kredit risklərinin sığortalanması" Bakı 2000
20. R.M. Rzayevin redaktəsilə "Pul, kredit və banklar" Bakı 2000
21. Ş.Ə Abdullayev "Kommersiya banklarının əməliyyatları" Bakı 2004

22. Ş.Ə.Abdullayev, R.V. Əsgərova "Bank işi" Bakı 2009
23. Ş.Ə. Abdullayev "Bankların resursları və onların idarə olunması sistemləri 2010
- 24.Z.F. Məmmədov "Bank işi və elektron bankçılıq" Bakı 2003
- 25.A.F. Kərimov, A. Babayev "Qiymətli kağızlar bazarı" Bakı 2003
- 26.A.M. Abbasov "qiymətli kağızlar və onlarla əməliyyatlar" Bakı 2007
27. Sadıqov E.M " Azərbaycan qiymətli kağızlar bazarı və onun inkişaf perspektivləri" Sankt Peterburq 2003
- 28.R.V.Əsgərova " Pul, kredit və banklar" Dərslük Bakı 2009
29. Z.F.Məmmədov " Pul, kredit və banklar" Dərslük Bakı 2010
30. X.Ə.Hüseynov ,E.Ə.Balayeva "Pul kredit və banklar". Dərslük , "Adiloğlu " Bakı 2015
31. Pul, bank və maliyyə bazarlarının iqtisadiyyatı (Mişkin)2021
32. Əməliyyatların idarə edilməsi prinsipləri. Dayanıqlı inkişaf və təchizat zəncirinin idarə edilməsi 2020 Cey Heyzer, Barri Render, Çak Manson.
33. Bank işi praktikum 2020 M.C.Hüseynov, Ş.N.Nəbiyeva, E.N.Quliyev
34. www.cbar.az
35. www.nba.az